

1917 BÜYÜK SELANİK YANGINI

BAKİ SARISAKAL

1917 BÜYÜK SELANİK YANGINI

18 Ağustos 1917 tarihinde Selanik'te büyük bir yangın çıktı. 32 saat içerisinde yangın 1.000.000 metrekarelik bir alanda 9.500 ev yandı. 70.000 insan evsiz kaldı. Balkanların en önemli kentlerinden biri olan Selanik'te ekonomik ve ticari fonksiyonlar durma noktasına geldi.

Yangın 18 Ağustos 1917 Cumartesi günü öğle saatlerinde, sığınmacı olarak 3 bölge Mevlevihane ile Yukarı Şehir arasında yer alan küçük bir evin mutfağında çıktı. Evin bitişiğinde bir saman deposu olduğundan yangın kısa zamanda oraya sıçradı. Su eksikliği ve etraftaki komşuların yangına ilgisizliği yüzünden yangın yakındaki evlere yayıldı ve kuvvetli rüzgar nedeniyle kısa sürede çok büyük alanları etkilemeye başladı.

Ateşler Hükümet Konağına kadar ilerledi, Hükümet konağı herkesin yardım etmesi sayesinde kurtarıldı. Rüzgarın şiddetlenmesiyle yangın kent merkezine kadar uzandı. Bütün gece devan eden yangın, şafak sökerken yani 19 Ağustos Pazar günü iki koldan tüm alışveriş merkezleri ve saat 12 olmadan Ayasofya mahallesine kadar ulaştı. 19 Ağustos Pazar gecesi yangın genişleyerek devam etti.

Selanik'te Yanan Kısımları Gösteren Tahmini Harita

Selanik Hükümet Konağı

Yangından Sonra Ayasofya Camisi ve Civarı

Yangını söndürmede ekipmanları eğitimsiz itfaiye teşkilatı yetersiz kaldı. Müttefik kuvvetler şehrin eteklerindeki kamplarının güvenliklerini sağlamak için önlemler almaya çalıştılar. Hükümet Konağı yakınındaki Fransızlara ait bir silah deposundaki dinamitler patlamaya başladı.

Yangına Müdahalede Etkisiz Kalan Selanik İtfaiyesi

Ertesi sabah iki İngiliz yangın pompası Beyaz Kule yakınında yangına müdahale etmeye başladı. Gümrük binası Fransız askerleri tarafından kurtarıldı.

Selanik Beyaz Kule

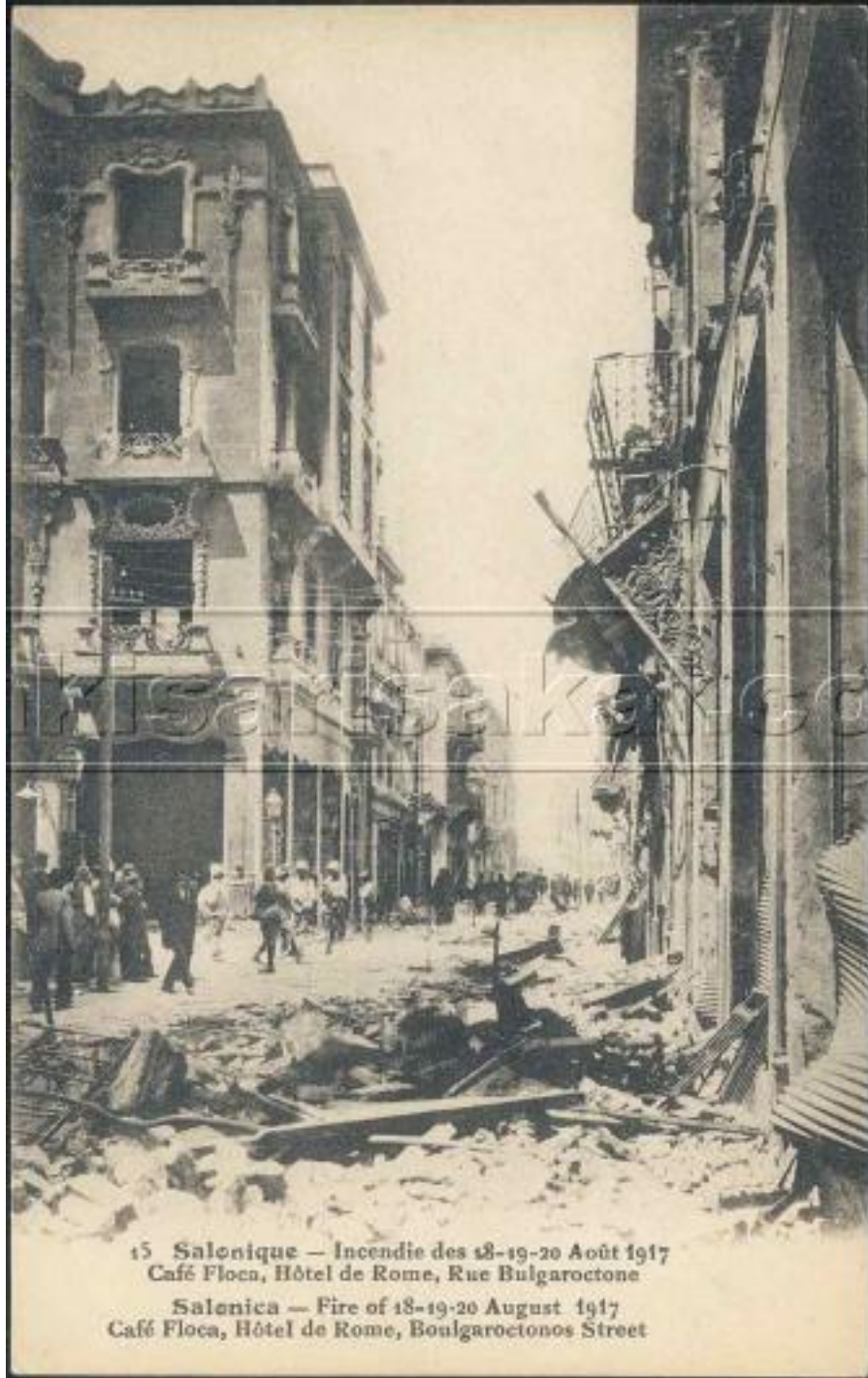
Yangın Sonrası Selanik

Yangın Sonrası Selanik

Mallarını kurtarmak için evlerine ve işyerlerine girmek isteyenler müttefik askerleri tarafından engellendi fakat dükkanların ve evlerin yağmalanması önlenemedi. İki Fransız askeri çalıntı mücevherleri satmak isterken tutuklandı. İngiliz askerleri yangın felaketzedelerine çok yardım ettiler. Askeri kamyonlarla yangın kurbanları güvenli mülteci bölgelerine götürüldü.

"Incendie de Salonique " isimli Fransızca dergiye göre 18-19 Ağustos 1917 yangınından 50.000 Yahudi, 12.500 Müslüman ve 10.000 Ortodoks olmak üzere toplam 72.500 kişi etkilenmişti.

Yangından Etkilenen Floca Cafe ve Roma Oteli

Yangından hemen sonra Yunan makamları 800 aileye 100 baraka yaptı. İngilizler 300 aile için bir kamp kurdu. Fransız makamları 7.000 evsiz için 1.300 çadır ve üç kamp inşa etti. Fransız Bayanlar birliğinin girişimiyle 100 aileden oluşan 5.000 kişi trenlerle ücretsiz olarak Atina, Volos ve Yenişehir'e yerleştirildi. Yunan makamları dağıtım merkezlerinde 30.000 kişiye ücretsiz ekmek dağıttı. ABD, İngiliz ve Fransız Kızılhaç örgütleri gıda dağıtımına başladı. Yangın sonrası çok sayıda Yahudi her şeylerini yitirdiklerinden batı ülkelerine göç ettiler. Özellikle Fransa ve Filistin'e yerleştiler.

Yahudi Mahallesi

Selanik Yanıyor 18-19 Ağustos 1917

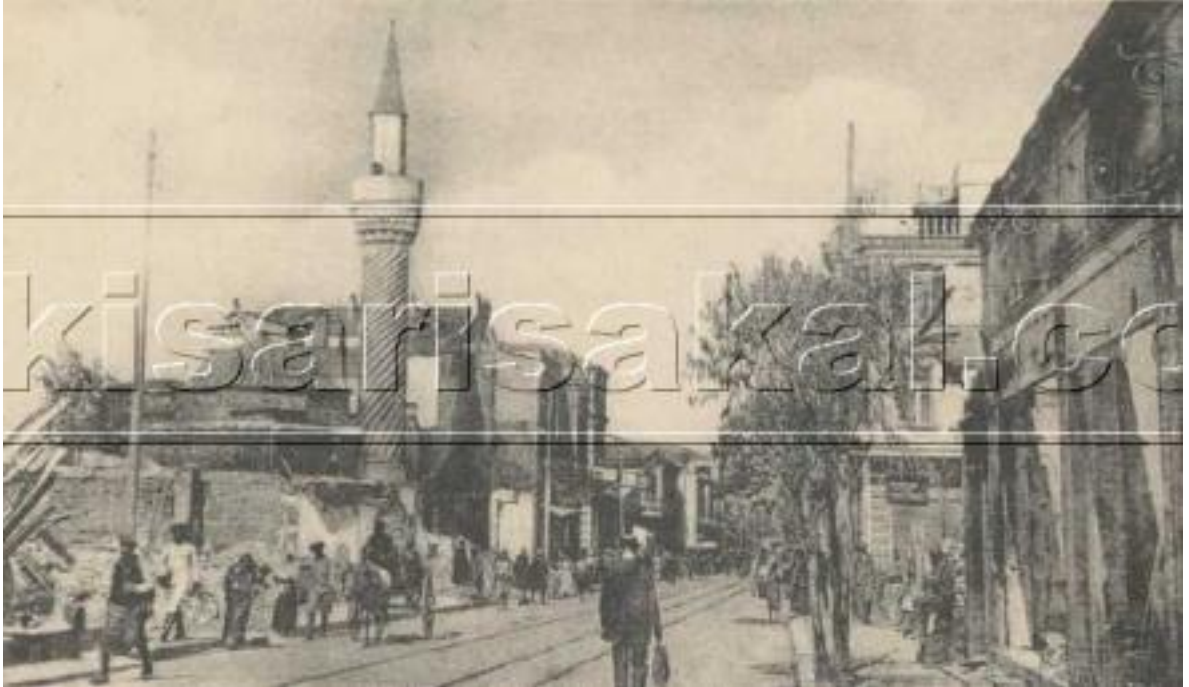
1917 yangını Selanik'in % 32'sini yok etmiştir. Yangın sonrası 120 hektarlık alanda yeni imar planı uygulamaya konuldu.

Bu yangın sonucunda 500 milyon Franklık hasar meydana gelmişti. Şehrin haritada görüldüğü gibi bilhassa Vardar caddesiyle Rihtım arasında ki bölge tamamen yanmıştı. Şehrin Yahudi bankaları büyük dükkanları, otelleri, gazinoları hep bu bölgede bulunmaktaydı.¹

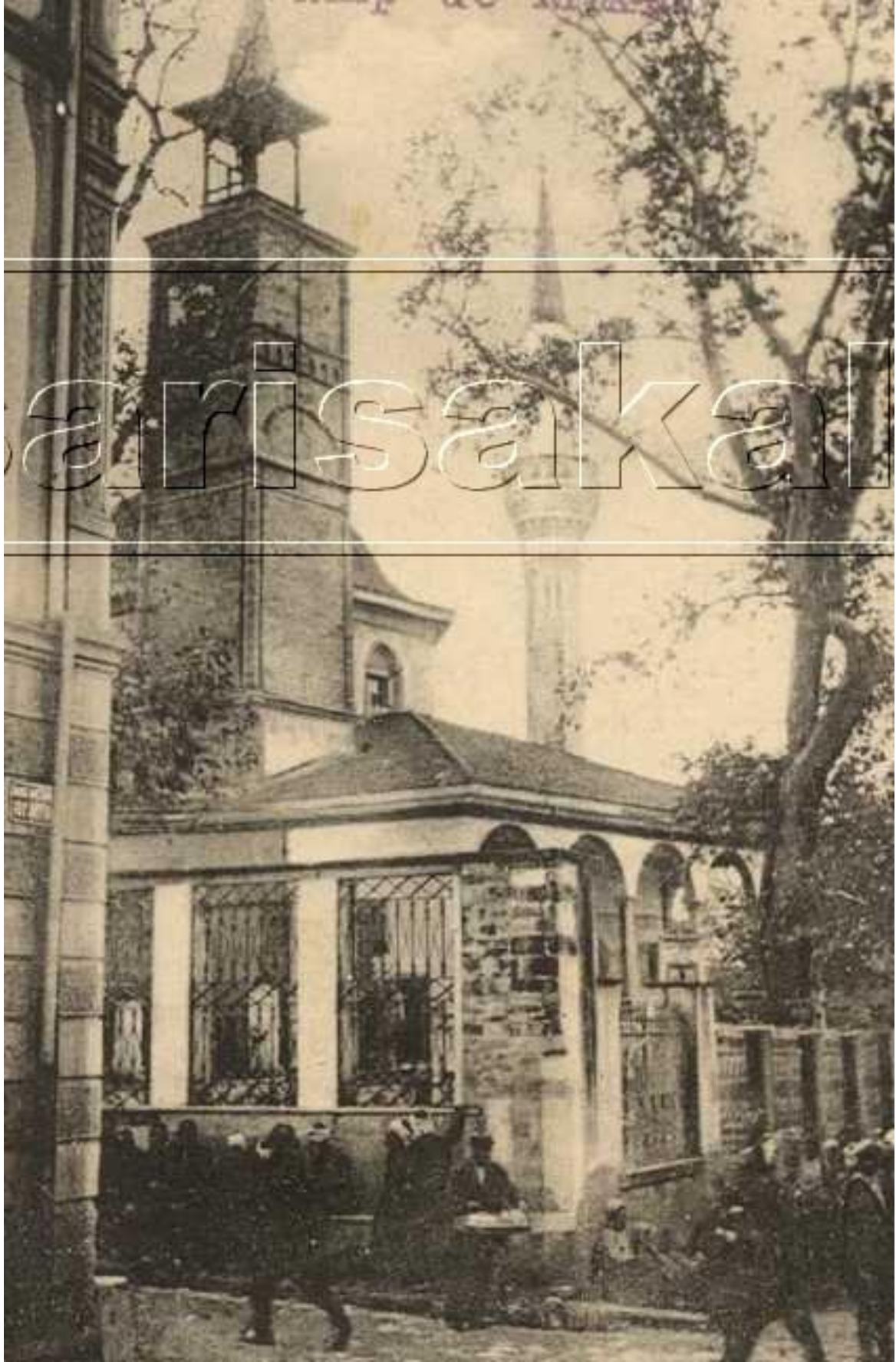
¹ Tevhid-i Efkâr 31 Ağustos 1917, Sayı: 2208

Yangın Sonrası Hotel Olympes

Yangından Etkilenen Burmalı Cami ve Civarı

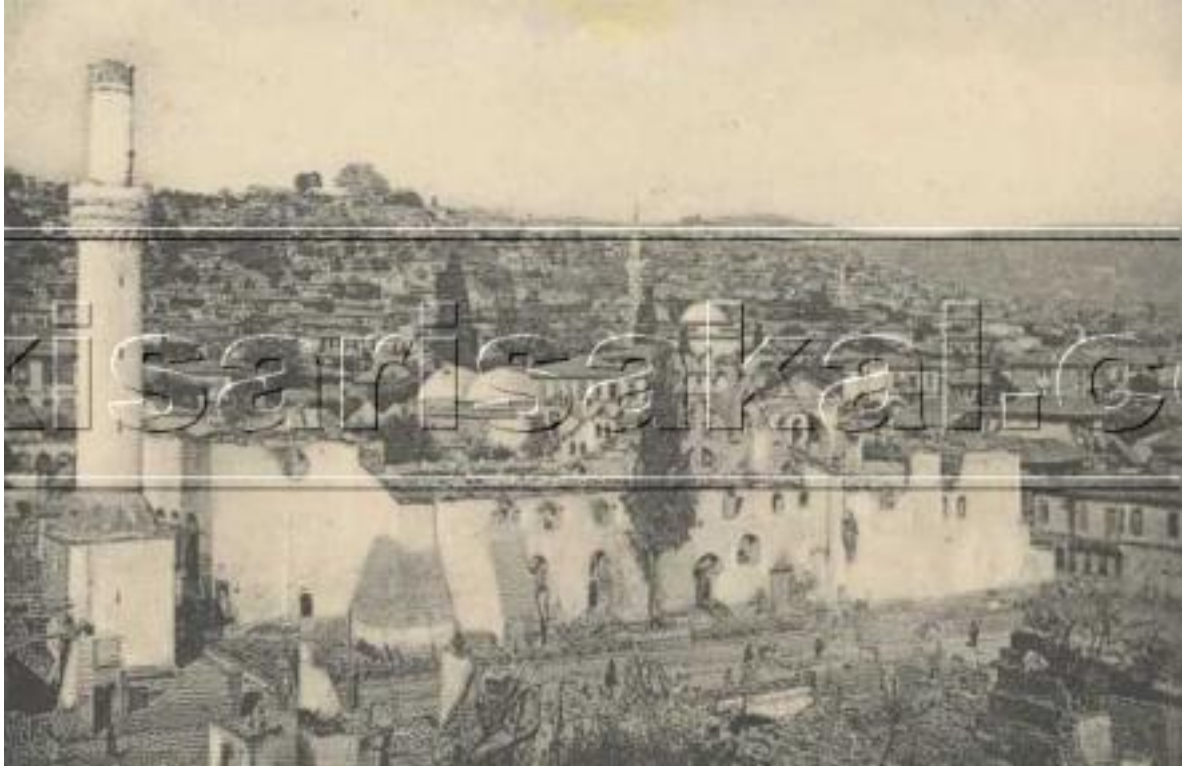

Saatli Cami

Yangın felaketinde yanan binalar arasında Hotel "Splendid", Hotel Olympes, "Pate Sineması, Posta Telgraf Şirketi Binası, Su ve Gaz Şirketleri Binası, Osmanlı Bankası, Ulusal Bank, Atina Bankası, St Demetrios ve diğer iki Ortodoks Kilisesi, Saatli Cami ve diğer onbir Cami, 33 Sinagog ve 4.096 mağaza yer alıyordu.

Selanik Gaz Şirketleri Binası

St Demetrios Kilisesi

1917 Büyük Selanik Yangınından Sonra Selanik'in Havadan Görünümü